

2017/2003(INI)

24.3.2017

NUOMONĖ

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto

pateikta Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui

dėl Europos bendro vartojimo ekonomikos darbotvarkės
(2017/2003(INI))

Nuomonės referentas (*): Dario Tamburrano

(*): Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnis

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas ragina atsakingą Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. palankiai vertina Komisijos komunikatą „Europos bendro vartojimo ekonomikos darbotvarkė“, kuriame pripažįstama, kad bendro vartojimo ekonomika siūlo naujoviškų būdų, kaip teikti piliečiams naujas paslaugas, skatinti verslumą ir kurti darbo vietas; atkreipia dėmesį į tai, kad visa bendro vartojimo ekonomika yra paremta žmonių bendradarbiavimu, grindžiama tarpusavio santykiais, bendryste ir pasitikėjimu, jai naudosis atnešę socialiniai bei ekonominiai pokyčiai, įskaitant perėjimą nuo nuosavybės prie naudojimo ir turto dalijimosi modelio; pripažįsta, kad šiuo metu bendro vartojimo ekonomika linkusi apimti platesnį spektrą nuo dovanų ekonomikos iki pelno siekiančios ekonomikos modelių ir, nepaisant to, kokia ji yra ar bus skirtinga, jai būdingas išteklių pasidalijimas, aktyvus piliečių dalyvavimas ir jų įgalinimas, bendruomenėje priimtinos inovacijos ir intensyvus informacinių ir ryšių technologijų (IRT) naudojimas kaip svarbiausias veiksnys;
2. atsižvelgdamas į daugialypį bendro vartojimo ekonomikos pobūdį, atkreipia dėmesį į būtinybę atskirti „pelno siekiančios“ ir „pelno nesiekiančios“ (įskaitant išlaidų pasidalijimo) ekonomikos modelius, kadangi atitinkamiems jų dalyviams – vartotojams ar paslaugų teikėjams – neturėtų būti taikomi tie patys teisiniai reikalavimai;
3. pabrėžia, kad bendro vartojimo ekonomika gali suteikti daug galimybių investuoti ir klestėti Europos rinkoje, įskaitant darbo vietas žmonėms, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos, pvz., bedarbiams, jaunimui, studentams, moterims ir vyresnio amžiaus žmonėms; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į netipinių darbo santykių galimybę, įskaitant fiktyvų savarankišką darbą, – jie turėtų būti nustatyti taip, kad būtų užtikrintas atitinkamų darbo ir mokesčių standartų taikymas; pabrėžia, kad bendro vartojimo ekonomika skatina verslumą; pažymi, kad prie šių naujų verslo formų reikia priderinti mokymo politiką;
4. pabrėžia, kad IRT suteikia galimybę bendro vartojimo ekonomikoje greitai ir veiksmingai vystyti novatoriškas idėjas kartu sujungiant dalyvius – vartotojus ar paslaugų teikėjus – ir suteikiant jiems galimybių, palengvinant jų prieigą prie rinkos ir dalyvavimą joje, didinant atokių ir kaimo vietovių prieinamumą, taip mažinant tarpininkavimo poreikį, tiesiogines ir pridėtines išlaidas, perduodant didelius informacijos srautus ir stiprinant tarpusavio pasitikėjimą;
5. pripažįsta vartotojų sukurtų duomenų, paslaugų ir Europos įmonių kūrybinio turinio potencialą, tuo pačiu atkreipdamas dėmesį į galimą riziką, susijusią su jų koncentracija nedideliame skaičiuje tarptautinių skaitmeninių platformų, kurios gali veikti kaip naujos tarpininkės, galimai iškraipydamos rinką ir trukdydamos kurti vietas bendro vartojimo ekonomikos iniciatyvas; todėl ragina Komisiją apsvarstyti, kokiomis tinkamomis priemonėmis užkirsti kelią piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi rinkoje, nes tai galėtų paveikti ES skaitmeninę rinką;
6. mano, kad platforma gali būti laikoma bendradarbiavimo platforma tik tokiu atveju, jei joje prekėmis ir paslaugomis keičiasi visų pirma lygiaverčiai partneriai; atsižvelgdamas į tai, įspėja, kad naudojantis bendro vartojimo ekonomikos koncepcija plinta platformos, greičiau veikiančios kaip paslaugų teikėjai, o ne vien kaip tarpininkai;

7. pabrėžia, kad bendro vartojimo ekonomika pagrįsta pasitikėjimu, visų pirma interneto komentarais, vertinimais ir reputacijos vertinimo sistemomis arba kitais mechanizmais, kuriais dalyviai gali būti atgrasomi nuo žalingo elgesio, sumažinama informacijos asimetrija ir prisidedama prie paslaugų kokybės ir skaidrumo didinimo; tačiau įspėja, kad būtina užkirsti kelią, kad taikant šiuos mechanizmus dalyviams nekiltų nepateisinamų kliūčių prisijungti prie šių platformų ar nuo jų atsijungti, ir kad vien tik savireguliacijos, įskaitant kokybės ženklus, gali nepakakti siekiant taikyti saugos ir paslaugų kokybės standartus; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją tarp bendradarbiavimo platformų sukurti vienodas sąlygas:
 - a) tęsiant savo darbą, susijusį su laisvu duomenų srautu ir sąveikumu tarp rinkos platformų, ir skatinant duomenų perkeliamumą;
 - b) siūlant būdų, kaip nustatyti interneto vartotojų nuomonių autentiškumą;
 - c) užtikrinant, kad platformos: i) teiktų išsamią informaciją apie reguliavimo sistemą, kurios paslaugų teikėjai turėtų laikytis, ir ii) imtųsi aktyvesnio vaidmens tikrindamos, ar paslaugų teikėjai vykdo teisinius reikalavimus;
8. pabrėžia, kad dalijantis turtu optimizuojamas jo naudojimas ir daromas didelis teigiamas poveikis aplinkai ir kitoks socialinis bei ekonominis poveikis – taip pramonės ir paslaugų srityse efektyviau naudojami išteklių, sumažinamos pradinės patekimo į rinką išlaidos ir sukuriama galimybė bendruomenėms teikti naudą įmonėms ir leisti pavieniams piliečiams dalyvauti vystant bendro vartojimo ekonomiką; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad, vadovaujantis Sąjungos tvaraus ir integracinio augimo tikslais, turėtų būti skatinama dalytis turtu;
9. atkreipia dėmesį į tai, kad 5G technologijos plėtra iš esmės pakeis mūsų ekonomikos logiką, o prekės taps įvairesnės ir labiau prieinamos; šiomis aplinkybėmis pabrėžia, kaip svarbu sukurti konkurencingą rinką inovatyvioms verslo įmonėms, nes šios rinkos sėkmė galiausiai nulems mūsų ekonomikos stiprybę;
10. atkreipia dėmesį į bendro vartojimo ekonomikos potencialą ES ekonominiam tvarumui ir pagrindinių tikslų siekimui tvaraus žemės ūkio, efektyvaus išteklių naudojimo, kovos su klimato kaita ar žiedinės ekonomikos formavimo srityse;
11. nurodo, kad bendro vartojimo ekonomika ypač klesti bendruomenėse, kuriose esama stiprių dalijimosi žiniomis ir švietimu modelių, kuriais skatinama ir sutvirtinama atvirų inovacijų kultūra, remiama atviro šaltinio aparatinė įranga ir programinė įranga ir plečiamas bendrų gėrybių ir bendros intelektualinės nuosavybės paveldas; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į jos potencialą skatinti Europos piliečių kūrybos ir inovacijų kapitalą, bendro vartojimo ekonomika turėtų likti atvira ir visiems prieinama, tuo pačiu užtikrinant sąžiningą atlygį kultūros ir kūrybos srities darbuotojams ir tyrėjams;
12. pripažįsta, kad bendradarbiavimo ekonomika suklestėjo visų pirma miesto vietovėse, kur tokios sąlygos, kaip gyventojų tankumas ir fizinis atstumas, yra palankios bendradarbiavimu grindžiamiems modeliams plėtoti; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad svarbu vystyti nuoseklią politiką ir diegti plačiąjuosį ryšį ir itin spartų plačiąjuosį ryšį, kad būtų galima sudaryti sąlygas visose Sąjungos teritorijose, ypač mažiau apgyvendintose, atokiose arba kaimo vietovėse, pasinaudoti šios ekonomikos teikiamomis

galimybėmis;

13. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti geresnį koordinavimą, kartu su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, siekiant aukštų standartų, susijusių su: a) darbuotojų teisių ir socialine apsauga visiems darbuotojams bendro vartojimo ekonomikos srityje; b) saugumo garantijomis bendro vartojimo ekonomikos vartotojams; c) bendro vartojimo ekonomikos vystymusi ir kohabitacijos sąveika su tradiciniais verslo modeliais; d) asmens duomenų apsaugos užtikrinimo vykdymu, siekiant užtikrinti visų darbuotojų privatumą ir vartotojų duomenų slaptumą;
14. ragina Komisiją, be kita ko, toliau tirti bendradarbiavimu grindžiamo verslo socialinį ir ekonominį poveikį užimtumo, vartotojų apsaugos, socialinės apsaugos ir atitinkamos viešosios politikos, pvz., teritorijų planavimo ir turizmo, srityje;
15. ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms užtikrinti tinkamą tiek darbuotojų, tiek savarankiškai dirbančių asmenų socialinę apsaugą dalijimosi ekonomikoje, kartu reikalaujant, kad Komisija gerbtų darbo rinkos partnerių autonomiją nacionaliniu lygmeniu, nacionalines kolektyvines sutartis ir nacionalines darbo rinkų tradicijas ir modelius, ir susilaikytų nuo iniciatyvų, kurios gali daryti poveikį teisei derėtis dėl kolektyvinių sutarčių, jas sudaryti ir įgyvendinti ir imtis kolektyvinių veiksmų laikantis nacionalinės teisės ir praktikos;
16. ragina Komisiją toliau tirti, koku mastu bendro vartojimo ekonomikoje taikoma atskirų valstybių narių reglamentavimo sistema ir galiojančios ES nuostatos siekiant prireikus nustatyti suderintą požiūrį į bendro vartojimo ekonomiką Sąjungos lygmeniu, visapusiškai laikantis subsidiarumo principo; šiomis aplinkybėmis atkreipia dėmesį į teigiamą reguliavimo patirtį vietos lygmeniu, kai jis apskritai buvo grindžiamas informacijos skaidrumo, dalyvavimo, įtraukties ir gero valdymo principais;
17. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad ES teisės aktai ir politika būtų orientuoti į ateitį ir jais būtų užtikrintas teisinis stabilumas ir tikrumas, kad ES darbuotojai, įmonės ir piliečiai galėtų išnaudoti visą bendro naudojimo ekonomikos potencialą, visų pirma susijusį su:
 - a) jei būtina, konkretiems sektoriams skirtų kriterijų ir ribinių verčių apibrėžimu, šiose apibrėžtyse aiškiai atskiriant sąvokas „darbas / paslaugos“, „darbuotojas“ ir „savarankiškai dirbantis asmuo“, „neprofesionali tarpusavio veikla“ ir „paslaugų teikėjas“, „siekianti pelno“ ir „nesiekianti pelno“ (įskaitant išlaidų pasidalijimą) veikla;
 - b) vienodų sąlygų ES įmonėms ir piliečiams suteikimu, visų pirma užtikrinant, kad panašioms ūkio subjektams būtų taikomi, *inter alia*, funkcinio požiūriu panašūs teisės standartai dėl vartotojų apsaugos, darbuotojų teisių, mokestinių prievolių vykdymo ir skaidrumo;
 - c) visiems prienamų į eksperimentus orientuotų erdvių atvėrimu ir skaitmeninio junglumo ir raštingumo skatinimu, remiant Europos verslininkus, naujai įsteigtas įmones ir teikiant paskatas plėtoti pramonės struktūros modelį 4.0, inovacijų centrus, klasterius ir inkubatorius; mano, kad tai turėtų būti pasiekta kuo geriau pritaikant atitinkamus teisės aktus ir išvengiant perdėto reguliavimo, kartu atsižvelgiant į valstybių narių prerogatyvą šiuo klausimu, be kita ko, paisant socialinių partnerių savarankiškumo ir nacionalinės praktikos, taip pat gairių, kurias pateikė Europos Sąjungos Teisingumo Teismas dėl

sąvokų „darbas / paslaugos“, „darbuotojas“ ir „paslaugų teikėjas“, primindamas, kad darbuotojo sąvokos nustatymas priklauso nacionalinei kompetencijai;

18. pabrėžia, kad bendro vartojimo ekonomika yra ekosistema, kuriai reikalinga parama jos sparčiam vystymuisi ir plėtrai ir kuri, kad pritrauktų investicijų, turi išlikti atvira moksliniams tyrimams, naujovėms ir naujoms technologijoms; ragina Komisiją ir valstybes nares visapusiškai pasinaudoti esamomis finansavimo priemonėmis ir investuoti į įmones ir skatinti iniciatyvas, kad būtų lengviau gauti finansavimą, visų pirma naujai įsteigtoms įmonėms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms ekonomikos sektoriuose visos Sąjungos mastu, skirtingais kanalais, kaip antai bankai, rizikos kapitalas, viešosios lėšos ir sutelktinis finansavimas;
19. pabrėžia, kad nacionalinės ir vietos taisyklės, kurios nėra pagrįstos ir proporcingos, ne tik sukelia kliūčių bendrojoje rinkoje, kas prieštarauja ES teisės aktams, bet ir trukdo kurti naujas įmones ir joms plėstis; todėl ragina Komisiją aktyviai užtikrinti bendrosios rinkos teisės aktų vykdymą;
20. pažymi, kad energetikos sektoriuje bendro vartojimo ekonomika tampa vis svarbesnė; ja vartotojams, gamintojams, pavieniams asmenims ir bendruomenėms suteikiama galimybė veiksmingai dalyvauti keliuose atsinaujinančiosios energijos ciklo decentralizuotuose etapuose, įskaitant gamybą savo reikmėms ir individualų vartojimą, saugojimą ir paskirstymą, laikantis Sąjungos kovos su klimato kaita ir energetikos tikslų;
21. ragina laikyti spektrą viešąja gėrybe ir ragina į reglamentą įtraukti novatoriškas vartotojų poreikiais grindžiamas iniciatyvas, kurios paskatintų bendro vartojimo ir dalijimosi ekonomiką;
22. ragina Komisiją remti bendro vartojimo ekonomikos augimą nustatant priemonių, kuriomis būtų siekiama sumažinti administracinę naštą asmenims ir įmonėms nediskriminuojant atskirų verslo modelių.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	22.3.2017
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 53 -: 4 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Nikolay Barekov, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, Cristian-Silviu Buşoi, Reinhard Bütikofer, Jerzy Buzek, Angelo Ciocca, Edward Czesak, Pilar del Castillo Vera, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, András Gyürk, Rebecca Harms, Eva Kaili, Kaja Kallas, Krişjānis Kariņš, Seán Kelly, Peter Kouroumbashev, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Lieve Wierinck, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Mario Borghezio, Soledad Cabezón Ruiz, Jens Geier, Françoise Grossetête, Benedek Jávor, Constanze Krehl, Olle Ludvigsson, Sofia Sakorafa, Anne Sander, Maria Spyraiki, Marco Zullo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Isabella Adinolfi, Arndt Kohn, Pavel Poc

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

53	+
ALDE	Fredrick Federley, Kaja Kallas, Morten Helveg Petersen, Lieve Wierinck
ECR	Nikolay Barekov, Edward Czesak, Ashley Fox, Zdzisław Krasnodębski, Evžen Tošenovský
EFDD	Isabella Adinolfi, Dario Tamburrano, Marco Zullo
EPP	Bendt Bendtsen, Jerzy Buzek, Cristian-Silviu Buşoi, Françoise Grossetête, András Gyürk, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Janusz Lewandowski, Angelika Niebler, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Anne Sander, Algirdas Saudargas, Maria Spyrali, Vladimir Urutchev, Henna Virkkunen, Anna Záborská, Pilar del Castillo Vera
S&D	José Blanco López, Soledad Cabezón Ruiz, Jens Geier, Adam Gierek, Eva Kaili, Arndt Kohn, Peter Kouroumbashev, Constanze Krehl, Miapetra Kumpula-Natri, Olle Ludvigsson, Edouard Martin, Dan Nica, Pavel Poc, Kathleen Van Brempt, Martina Werner, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Reinhard Bütikofer, Rebecca Harms, Benedek Jávor, Michel Reimon, Claude Turmes
4	-
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Paloma López Bermejo, Sofia Sakorafa, Neoklis Sylikiotis
2	0
ENF	Mario Borghezio, Angelo Ciocca

Naudojami sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė